

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 134/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen saattohoitolain aikaansaamisesta saattohoidon kilpailuttamiseen liittyvistä ongelmista ja saattohoitopoti- laan mahdollisuudesta valittaa saamastaan hoidosta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 134/2020 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä, että subjektiivinen saattohoito-oikeus toteutuu kaikille kansalaisille ja aikooko hallitus säätää saattohoidosta lain tasolla, mitä hallitus aikoo tehdä, että Turun kaltaiset väärinkäytökset eivät toistu, miten hallitus aikoo kehittää kilpailuttamiseen liittyvää osaamista kunnissa, miten hyvän saattohoidon toteutumista valvotaan Suomessa ja mitkä ovat kuolemansairaana ja saattohoidossa olevan ihmisen mahdollisuudet valittaa saamastaan hoidosta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valtioneuvosto on asettanut eduskunnan lausumassa (KAA 2/2017vp) edellytetyllä tavalla laaja-pohjaisen asiantuntijaryhmän selvittämään elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa, itsemääräämisoikeutta sekä saattohoitoa ja eutanasiaa koskevia sääntelytarpeita. Asiantuntijatyöryhmän toimesta vuonna 2019 julkaistiin kaksi raporttia (1,2), joissa kuvataan palliativisen hoidon ja saattohoidon nykytila Suomessa, kehittämistarpeet, valtakunnallinen palveluketjumalli, määritetään laatu- kriteerit ja annetaan toimenpidesuositukset palveluiden tuottamisesta ja laadun parantamisesta. Elä- män loppuvaiheen asiantuntijatyöryhmän toimesta määritellyt palliativista hoitoa koskevat laa- tukriteerit voivat parantaa mahdollisuuksia arvioida palliativisen hoidon ja saattohoidon laadun toteutumista yhdenvertaisesti.

Asiantuntijaryhmän asettaman niin sanotun säädöstyöryhmän ehdotukset tarvittaviksi säädös- muutoksiksi valmistuvat alustavan arvion mukaan kesän 2020 loppuun mennessä, jonka jälkeen asiantuntijatyöryhmä käsittelee ehdotukset ja päättää jatkotyöstä. Asiantuntijatyöryhmän toimi- kausi päättyy 30.6.2021.

Hallitusohjelmaan on kirjattu useita julkisiin hankintoihin liittyviä tavoitteita. Tavoitteena on myös hankintaosaamisen tason parantaminen. Valtiovarainministeriö asetti syyskuussa 2019 Vai- kuttavat julkiset hankinnat -toimenpideohjelman (Hankinta-Suomi) yhdessä Suomen Kuntaliiton kanssa. Osana ohjelmaa julkisorganisaatioiden strategisesta johdosta koottu Hankinta-Suomi - foorumi laatii koko Suomen yhteisen julkisten hankintojen strategian, joka julkaistaan syksyllä

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 134/2020 vp

2020. Kehitystyön ytimessä on yhteistyö, jonka avulla voidaan luoda ja levittää konkreettisia toimia. Yhtenä keskeisenä osa-alueena on hankintaosaamisen kehittäminen. Vuoden 2019 lopulla THL ja Ihmisoikeuskeskus järjestivät Vanhuspalvelujen järjestäminen ja hankinta –koulutustilaisuuden, jossa perehdyttiin siihen, minkälaisia mahdollisuuksia hankintalaki tarjoaa vanhuspalveluja järjestettäessä.

Saattohoidon valvonta ja siihen liittyvät potilaan oikeusturvakeinot ovat osa terveydenhuollon valvontaa, jonka tarkoitus on varmistaa potilaiden turvallisuus ja palvelujen laatu. Hallitusohjelman mukaisesti tällä hallituskaudella vahvistetaan palveluntuotannon laadun ja vastuullisuuden valvontaa, kehitetään omavalvontaa ja parannetaan potilas- ja sosiaaliasiamiestoimintaa. Valvonnasta vastaavat Valvira ja aluehallintovirastot. Valvontaa suoritetaan ennakkolisesti, suunnitelmallisesti sekä toiminnanaikaisesti. Valvonta koskee sekä julkista että yksityistä sektoria.

Valvonnassa on keskeisellä sijalla niin järjestämis- kuin tuottamistehtävään kuuluva oma vastuu asiakas- ja potilasturvallisuudesta, toiminnan asianmukaisuudesta sekä palvelujen laadusta ja niiden omavalvonnasta. Kunnilla on velvollisuus valvoa hankkimiensa terveyspalvelujen laatua ja varmistua siitä, että ne vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta. Valvontaviranomaiset ohjaavat ja valvovat näiden velvollisuuksien toteuttamista.

Potilaalla on mahdollisuus tehdä valvoville viranomaisille kanteluita ja ilmoituksia mahdollisista epäkohdista. Lisäksi potilaalla on mahdollisuus tehdä asianomaiselle palvelun järjestäjälle tai tuottajalle muistutus. Potilaslaissa edellytetty potilasasiamies voi antaa ohjausta ja neuvontaa sekä avustaa oikeusturvakeinojen käytössä ja oikeuksien toteuttamisessa. Valvovat viranomaiset kohdistavat valvontaansa myös näiden oikeusturvakeinojen käytöstä saamiensa tietojen perusteella.

Rikosoikeudellisesta tutkinnasta ja arvioinnista vastaa poliisi. Mikäli tutkinnan yhteydessä ilmenee seikkoja, jotka voivat olla merkityksellisiä terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatti-toiminnan valvonnassa, poliisi voi pyynnöstä luovuttaa tietoja myös valvovalle viranomaiselle.

Kysymyksessä viitataan myös tänä vuonna ilmi tulleeseen tapaukseen, jossa yksityisen yrityksen toiminnasta, jolta Turun kaupunki osti palveluja, paljastui vakavia puutteita. Aluehallintoviraston valvontaprosessin aikana yrityksen toiminnasta on selvinnyt toimintamalleja, jotka eivät ole hyväksyttäviä. Tapauksen rikosoikeudellisesta jatkotutkinnasta vastaa poliisi.

Helsingissä 24.3.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru